

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

2 Ndt 16/2022
IČS: 9022200020

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a súdcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 8. novembra 2022 v Bratislave, v trestnej veci vedenej na Úrade inšpekčnej služby, útvare ochrannej služby a prevencie, odbore ochrany, prevencie a boja proti korupcii, Bratislava pod sp. zn. UIS-6/OPBK-2022, proti **neznámemu páchateľovi**, pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o návrhu Generálneho prokurátora Slovenskej republiky na rozhodnutie o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní, takto

rozhodol:

Podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku v trestnej veci vedenej na Úrade inšpekčnej služby, útvare ochrannej služby a prevencie, odbore ochrany, prevencie a boja proti korupcii, Bratislava pod sp. zn. UIS-6/OPBK-2022, proti neznámemu páchateľovi pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona, sa v trestnom konaní **účasť poskodených nepripúšťa**.

Odôvodnenie

Vyšetrovateľ Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite, Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod sp. zn. UIS-40/BKOK-2021 uznesením z 3. júna 2021 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti uznesenia. Následne vyšetrovateľ uznesením z 29. júna 2021 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku

vzniesol obvinenie Mgr. Mariánovi Zetochovi pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti predmetného uznesenia. Uznesením z 1. februára 2022, sp. zn. UIS-40/BKOK-2021, podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku *per analogiam* vyšetrovateľ vylúčil zo spoločného konania s obvineným Mgr. Mariánom Zetochom konanie doposiaľ nezisteného páchateľa právne kvalifikované ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto uznesení, s tým, že predmetná trestná vec bude vedená Úradom inšpekčnej služby, útvarom ochranej služby a prevencie, odborom ochrany, prevencie a boja proti korupcii, Bratislava pod sp. zn. UIS-6/OPBK-2022.

V priebehu doterajšieho dokazovania v prípravnom konaní bolo ustálené a zadokumentované, že trestnou činnosťou doposiaľ neznámeho páchateľa bolo poškodených 451 osôb z celého územia Slovenskej republiky, pričom 8 osôb je bez ustálenej adresy pobytu a 443 osôb má ustálenú adresu pobytu.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal v predmetnej veci 25. októbra 2022 návrh na rozhodnutie o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku. Svoj návrh odôvodnil tým, že vzhľadom na veľké množstvo poškodených nie je reálne možné, aby boli v prípravnom konaní súdom pre prípravné konanie ustanovení spoloční zástupcovia poškodených podľa § 47 ods. 2 Trestného poriadku. Tomuto postupu by musela predchádzať dohoda medzi poškodenými, pričom každý zo spoločných zástupcov by zastupoval minimálne 45 osôb. Z vyšetrovacieho spisu podľa generálneho prokurátora vyplýva, že v predmetnej veci časť poškodených osôb splnomocnilo na zastupovanie 10 zástupcov a 6 poškodených vyjadrielo záujem vykonávať funkciu spoločného zástupcu (bez udelenia súhlasu ostatných poškodených). Značnej časti poškodených, celkovo 108, sa nepodarilo doručiť vyrozumenie o postavení poškodených v trestnom konaní, teda nemali možnosť vyjadriť súhlas s ustanovením spoločného zástupcu.

Uvedené podľa generálneho prokurátora objektívne znemožňuje individuálnu i hromadnú komunikáciu medzi vyšetrovateľom a poškodenými. Už v súčasnom štádiu trestného konania je preto podľa generálneho prokurátora zrejmé, že zisťovanie pobytu

rozsiahleho počtu poškodených osôb, ktorým nebolo doručené vyrozumenie a následné vykonávanie výsluchov všetkých poškodených, je spojené s neúmernými časovými stratami ohrozujúcimi rýchlosť a plynulosť prípravného konania. Generálny prokurátor pritom v tejto súvislosti konštatoval, že výsluchy poškodených sú v danej veci v podstate irelevantné pre preukázanie skutočnosti, že bol spáchaný trestný čin.

Výkon práv jednotlivých poškodených v ďalšom priebehu prípravného konania, najmä pri doručovaní písomností a osobitne pri skončení vyšetrovania a následne v konaní pred súdom, by mohol z časového hľadiska neúmerne predĺžiť trestné konanie, resp. závažným spôsobom ohrozil jeho účel a rýchly priebeh trestného stíhania. Generálny prokurátor v tejto súvislosti poukázal i na § 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že predmetom trestného konania je predovšetkým náležité zistenie trestného činu a postavenie páchateľa pred súd za účelom jeho spravodlivého potrestania.

Ako prílohu predloženého návrhu generálny prokurátor predložil doposiaľ zadokumentovaný na vec sa vzťahujúci vyšetrovací spis Úradu inšpekčnej služby, útvaru ochranej služby a prevencie, odboru ochrany, prevencie a boja proti korupcii, Bratislava sp. zn. UIS-6/OPBK-2022, vrátane zoznamu poškodených v predmetnej veci, s uvedením mena a priezviska fyzických osôb a adries ich trvalého bydliska.

Na základe uvedeného generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku rozhadol o tom, že účasť poškodených v trestnom konaní vedenom na Úrade inšpekčnej služby, útvare ochranej služby a prevencie, odbore ochrany, prevencie a boja proti korupcii, Bratislava pod sp. zn. UIS-6/OPBK-2022 pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa nepripúšťa.

Spis spolu s návrhom generálneho prokurátora Slovenskej republiky bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 4. novembra 2022.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „naj vyšší súd“) preskúmal podaný návrh z hľadísk uvedených v ustanovení § 47 ods. 3 Trestného poriadku, s preskúmaním predloženého spisového materiálu, pričom dospel k záveru, že návrh generálneho prokurátora je dôvodný.

Podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku ak je v tej istej veci veľký počet poškodených, spravidla prevyšujúci sto, a jednotlivým výkonom ich práv by mohol byť závažným spôsobom ohrozený účel a rýchly priebeh trestného stíhania, rozhodne v prípravnom konaní na návrh generálneho prokurátora o účasti poškodených v trestnom konaní najvyšší súd uznesením, ktoré sa doručí navrhovateľovi. Ak návrh nebol zamietnutý, generálny prokurátor zabezpečí, aby bolo uznesenie vhodným spôsobom zverejnené.

Z preskúmaných podkladov nesporne vyplýva, že v predmetnej trestnej veci malo byť podľa doterajších zistení 451 poškodených (ktorých zoznam tvorí prílohu návrhu generálneho prokurátora) s trvalým pobytom v rôznych mestách a obciach na území Slovenskej republiky. Špecifický charakter spáchanej trestnej činnosti s vyšším počtom poškodených vyžaduje v záujme rýchlosť konania sústredenie vyšetrovania predovšetkým na účel trestného konania (§ 1 Trestného poriadku) a to, aby trestná činnosť bola náležite zistená a páchatel bol postavený pred súd za účelom potrestania. Výkon práv jednotlivých poškodených vo vyššom počte by mohol závažným spôsobom ohrozit účel a rýchly priebeh trestného stíhania. Generálnym prokurátorom uvádzaný počet poškodených (z ktorých viac ako 100 sa doposiaľ nepodarilo doručiť ani len zásielky s vyrozumením o postavení poškodeného v trestnom konaní) by v prípade ich priupustenia do trestného konania zjavne mohlo spôsobiť predĺžovanie vyšetrovania a tým v konečnom dôsledku aj ohrozit včasné dosiahnutie účelu trestného konania.

Vychádzajúc zo všetkých uvedených skutočností, hodnotených jednotlivovo i v ich súhrne, najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na postup v zmysle § 47 ods. 3 Trestného poriadku. V nadväznosti na to najvyšší súd na základe návrhu generálneho prokurátora rozhodol, že v trestnom konaní v predmetnej veci sa nepripúšťa účasť poškodených.

Uvedené rozhodnutie na jednej strane nič nemení na procesnom postavení poškodených v zmysle § 46 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku, ale na druhej strane z neho vyplýva, že poškodení už nemôžu v priebehu ďalšieho trestného konania vykonávať práva uvedené v § 46 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku.

So zreteľom na to, že návrh generálneho prokurátora na postup podľa § 47 ods. 3 Trestného poriadku neboli zamietnutý, bude jeho povinnosťou v zmysle § 47 ods. 3 posledná veta Trestného poriadku zabezpečiť, aby toto uznesenie bolo vhodným spôsobom zverejnené, pretože odo dňa jeho zverejnenia plynú premlčacie lehoty ohľadom nárokov poškodených na náhradu škody v civilnom procese.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná st'ažnosť.

V Bratislave 8. novembra 2022

JUDr. Peter Paluďa, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová